

IDEME 2007, Bratislava 22.6.2007

Využívání ICT v domácnostech a veřejné správě

Markéta Arce, Andrej Kyselica

Oddělení statistiky výzkumu, vývoje a informační
společnosti

Český statistický úřad

Stručný přehled prezentace

- **Základní informace o statistikách informační společnosti v ČR**
- **Využívání internetu v domácnostech a mezi jednotlivci**
- **Využívání ICT ve veřejné správě**
- **Zájem jednotlivců o využívání specifických on-line služeb e-governmentu**

Jaké statistické údaje sbíráme?

I. Údaje o rozšíření a využívání ICT v hlavních sektorech společnosti

Informační a komunikační technologie v domácnostech ČR

Roční šetření ČSÚ domácností a jednotlivců od roku 2003

Informační a komunikační technologie v podnikatelském sektoru ČR

Roční šetření ČSÚ podniků od roku 2002

Pozn. Tato šetření probíhají od roku 2006 dle Nařízení Evropské komise a Evropského parlamentu k statistikám informační společnosti "REGULATION No 808/2004" = existence srovnatelných údajů v rámci EU

Informační a komunikační technologie ve veřejné správě ČR

Roční šetření ČSÚ organizací veřejné správy od roku 2003

II. Údaje o rozšíření a využívání ICT v ostatních sektorech

ICT ve školách ČR (od roku 2003 – údaje ÚIV)

ICT ve zdravotnických zařízeních ČR (od roku 2002 – údaje ÚZIS)

III. Ostatní statistiky informační společnosti

Lidské zdroje v informační společnosti

ICT infrastruktura (údaje ČTÚ)

Průzkum obsahu webových stránek organizací veřejné správy, škol, atd. (ČSÚ)

ZÁKLADNÍ KATEGORIE ICT UKAZATELŮ

	Dostupná ICT infrastruktura	Používání ICT	Důsledky používání ICT
Dom/Jedn	Přístup k ICT (Technologická vybavenost) ICT gramotnost jednotlivců (Znalostní vybavenost)	Místo, frekvence, způsob využití ICT (komunikace, informace, zábava, vzdělávání, jednání s úřady, nakupování aj.)	Ekonomické, sociální, pracovní a společenské důsledky (e-Inclusion)
Podniky	Přístup k ICT (Technologická vybavenost) VaV, inovace v ICT (Znalostní vybaven.) Počítačové specialisté (Lidská vybavenost) Obsah na ICT (Informační vybavenost)	Frekvence a účel využití ICT podniky (komunikace, marketing, zásobování, e- commerce aj. využití pro podnikové procesy a jejich integrace)	Ekonomické, sociální, organizační, obchodní, pracovní. aj. (e-Business)
VS	Přístup k ICT (Technologická vybavenost) Obsah na ICT (Informační vybavenost)	Frekvence a způsob využití ICT ve VS 1. uvnitř – komunikace, sdílení informací, elektronizace vnitřních agend; 2. vně – online informace a služby	Změny ve vztahu mezi veřejnou správou a jednotlivci/podniky (e-Government)
Školy	Přístup k ICT (Technologická vybavenost) Výuka ICT (Znalostní vybavenost) Obsah na ICT (Informační vybavenost)	Frekvence a způsob využití ICT studenty a učiteli v oblasti výuky a vzdělávání	Vliv ICT na změny v systému organizace výuky, kvalitě učení a vzdělávacího procesu (e-Education)
ZZ	Přístup k ICT (Technologická vybavenost) Obsah na ICT (Informační vybavenost)	Míra a způsob využití ICT v ZZ 1. uvnitř – komunikace, sdílení informací, el. zdravotní záznamy, telemedicína aj.; 2. vně – online informace a služby	Změny v poskytování zdravotní péče, informování pacientů aj. (e-Health)
Kultura	Přístup k ICT (Technologická vybavenost) Obsah na ICT (Informační vybavenost)	Míra a způsob využití ICT v organizacích poskytujících služby v kulturní a audiovizuální oblasti	Změny ve způsobu využívání volného času v kulturní oblasti (e-Culture)

Šetření o ICT v domácnostech a mezi jednotlivci - metodologie

- Realizováno jednou ročně
- Metodologicky srovnatelné v rámci všech zemí EU27 (umožňuje srovnání s ostatními zeměmi EU)
- Sběr dat metodou osobního interview (CAPI, v některých zemích CATI)
- Modulové šetření – dotazník je složen z několika modulů - r. 2007: Vybavenost domácností ICT, Použití PC, Použití internetu, Nákup přes internet, e-skills.
- Dotazník je otevřený, každý rok se podrobně šetření jedna oblast (r. 2006 – e-government, r. 2007 – e-skills, r. 2008 – advanced services)
- Cílová populace – jednotlivci ve věku 16-74 let a domácnosti, ve kterých tyto jednotlivci žijí

ČR: Výběrový soubor cca 10 000 jednotlivců a 5 000 domácností, sběr dat probíhá v každém okrese, výsledky jsou reprezentativní pro dospělou populaci ČR, šetření probíhá v rámci VŠPS (Výběrové šetření pracovních sil)

Domácnosti s připojením k internetu v r. 2006

1. Rozdíly mezi státy

i) staré vs nové země EU

54,0 Ø EU15 – 34,5 Ø NMS10

ii) sever vs jih u zemí EU15

2. Rozdíly mezi domácnostmi

i) s dětmi vs bez dětí

EU15: 66 s dětmi – 48 bez dětí

NMS10: 47 s dětmi – 29 bez dětí

ii) Podle příjmu domácností

Německo: 42 ¹⁾ – 90 ²⁾

Maďarsko: 9 ¹⁾ – 69 ²⁾

¹⁾ Domácnosti s nejnižším příjmem (1. Q)

²⁾ Domácnosti s nejvyšším příjmem (4. Q)

Ostatní státy světa:

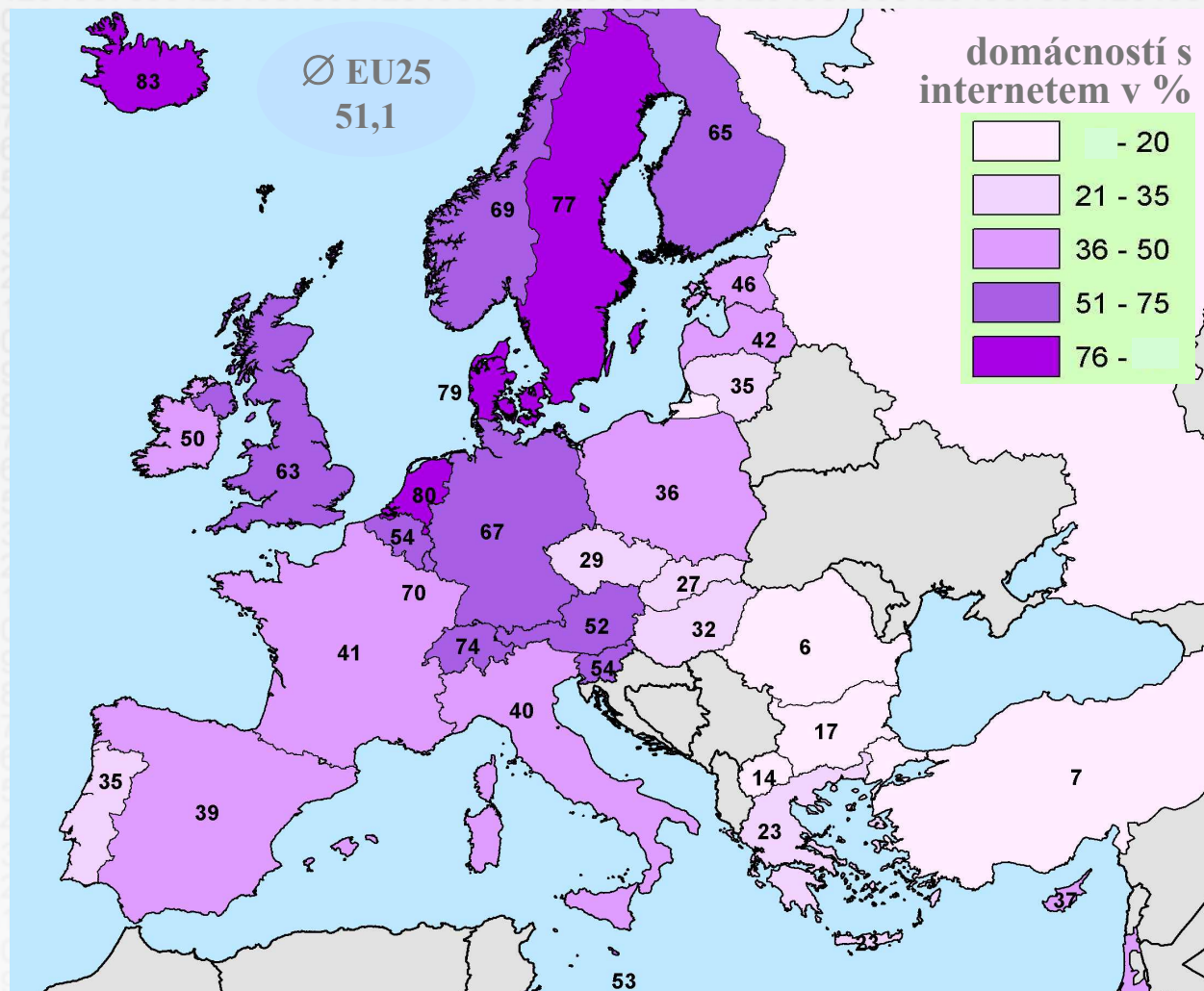
Austrálie (2005) – 56,0

Kanada (2004) – 59,8

Korea (2005) – 93,3

Rusko (2004) – 5,0

Spojené státy (2003) – 54,7

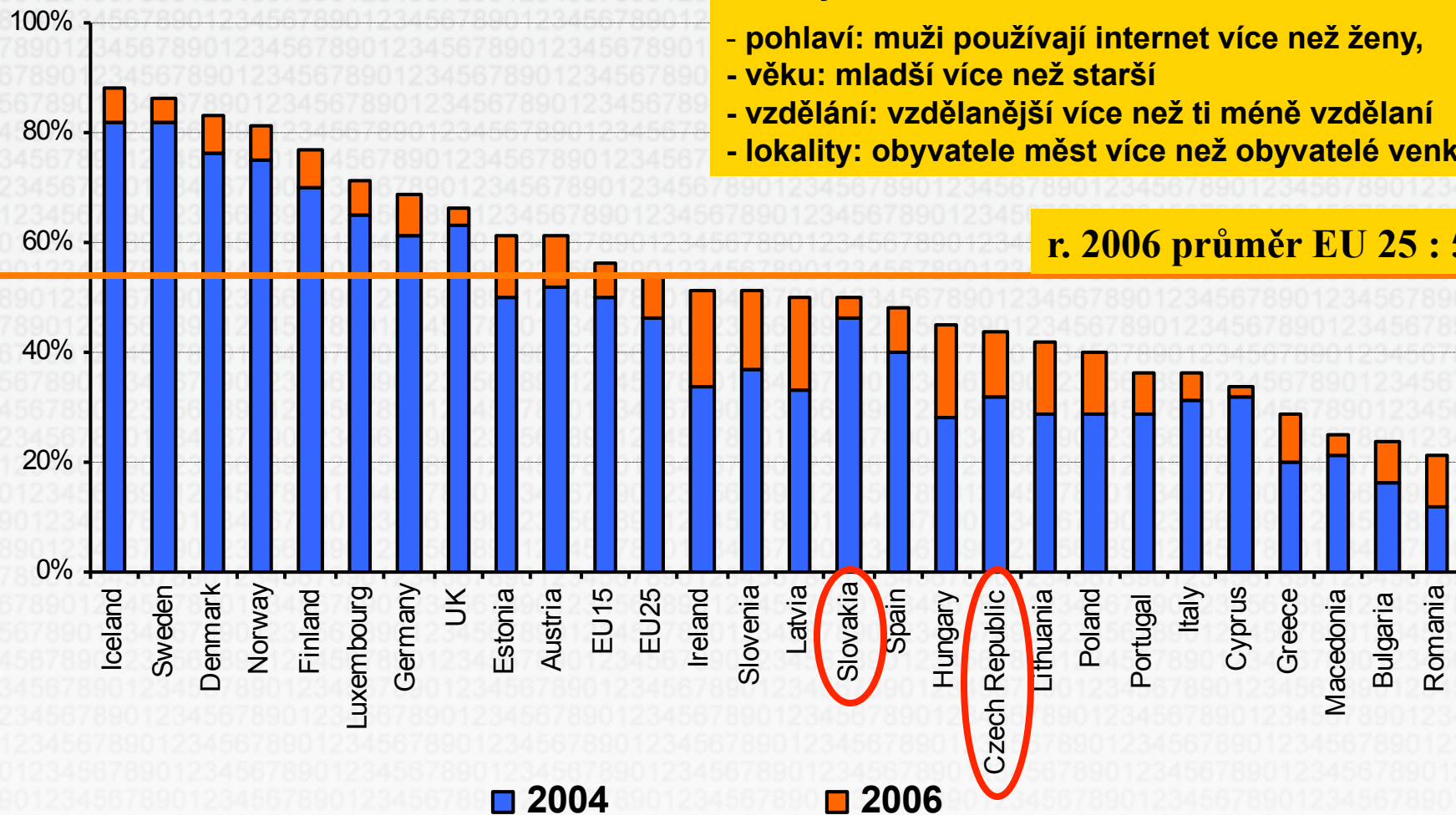
Zdroj: Eurostat 2006, Survey on ICT usage in households

Podíl uživatelů internetu v populaci (16-74 let)

Rozdíly dle:

- pohlaví: muži používají internet více než ženy,
- věku: mladší více než starší
- vzdělání: vzdělanější více než ti méně vzdělaní
- lokality: obyvatelé měst více než obyvatelé venkova

r. 2006 průměr EU 25 : 54%

Zdroj: Eurostat 2006, Survey on ICT usage in households

Závěr k jednotlivcům a domácnostem

Vybavenost domácností internetem:

- ČR a SR zaostávají za průměrem EU25 a výrazně zaostávají za zeměmi západní a severní Evropy.

Podíl uživatelů internetu v populaci:

- ČR a SR zaostávají v podílu uživatelů internetu v populaci za průměrem EU25 a výrazně zaostávají za zeměmi západní a severní Evropy, ČR i SR se postupně přibližují průměru EU25
 - některé skupiny – studenti, osoby s VŠ vzděláním – rozdíly mezi EU25 a ČR/SR v podstatě neexistují

Zaostávání za nejvyspělejšími zeměmi EU má 2 roviny:

1. Podíl uživatelů internetu v ČR a SR je nižší než průměr EU 25 a výrazně nižší než v západní a severní Evropě
2. V ČR a SR je internet jednotlivci využíván především k vyhledávání informací a ke komunikaci prostřednictvím e-mailů, ve srovnání s ostatními zeměmi EU uživatelé v ČR a SR výrazně méně využívají pokročilejší on-line služby (internet banking, on-line nákup).
 - týká se i studentů a jednotlivců s VŠ vzděláním
 - počet uživatelů on-line služeb se v ČR v posledních 2 letech výrazně zvýšil (zejména on-line nákup a e-government), ale zaostávání za nejvyspělejšími zeměmi EU je stále velké

E-inclusion:

- Zejména rozdíly dle věku a vzdělání
- V ČR, SR se v letech 2004-2006 zvětšily rozdíly ve využívání internetu dle věku – starší (55+) zaostávají více než v roce 2004 (pouze v několika zemích se rozdíly zmenšily - Dánsko, Finsko, Nizozemsko, Německo, Švédsko)

VYUŽÍVÁNÍ ICT VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ V ČESKÉ REPUBLICE

METODOLOGIE

Šetření je přílohou **ročního** statistického výkazu vládních institucí.

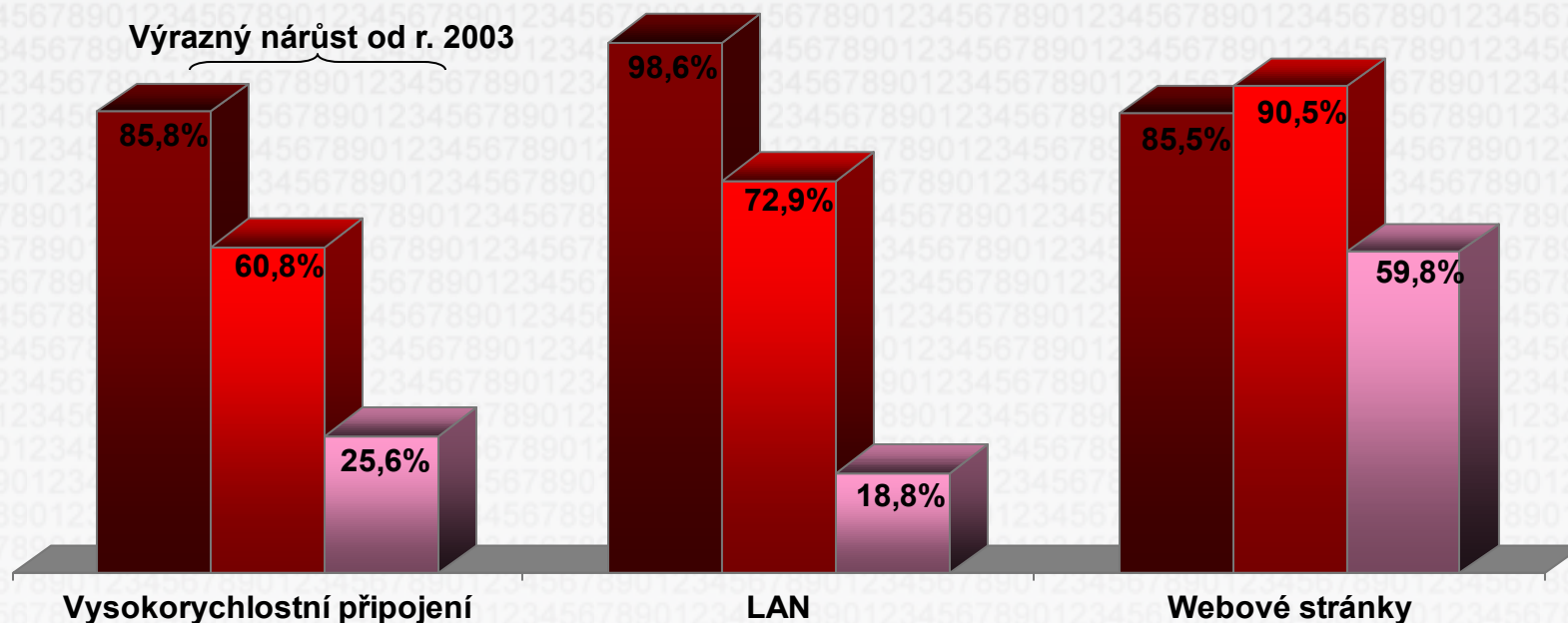
(frekvence sběru dat: 2002 (pilot), 2003, 2004, 2005, 2006)

- Referenční období: stav **k 31.12.2005** (sběr 1. čtvrtletí 2006)
- Výběrový soubor: 6 680 organizací veřejné správy
- Použité třídění: podle právní formy organizace:
 1. **Organizační složka státu** (ministerstva, ústřední orgány státní správy, úřady práce, soudy, krajské veterinární správy atd. (367)
 2. **Kraj** (13)
 3. **Obec nebo městská část hl. m. Prahy** (6 300)
 - Obec s počtem obyvatel **500 a více** (2 658)
 - Obec s počtem obyvatel **méně než 500** (3 642)
- Technika šetření: výkaz zasílaný **poštou**, možno také vyplnit a odeslat **elektronicky**
- Dotazník: zaměřuje se na infrastrukturu, lidské zdroje, on-line služby
(**od r. 2007** také bezpečnostní opatření a elektronickou výměnu dat)
- Návratnost: **94,5%** (2005)
- Publikace: za roky 2003, 2004, 2005

Infrastruktura (31.12.2005)

• **100% organizačních složek státu, krajů a obcí s počtem 500 a více obyvatel** bylo k 31.12.2005 vybavených alespoň jedním **osobním počítačem** a osobním počítačem s **připojením na internet**

➔ Pouze **36** obcí (z 6 314 organizací) s počtem méně než 500 obyvatel uvedlo, že nemá k dispozici ani jeden osobní počítač a **65** uvedlo, že nemá osobní počítač připojený k internetu

■ Organizační složky státu ■ Obce s počtem 500 a více obyvatel ■ Obce s počtem méně než 500 obyvatel

Podíl z celkového počtu organizací

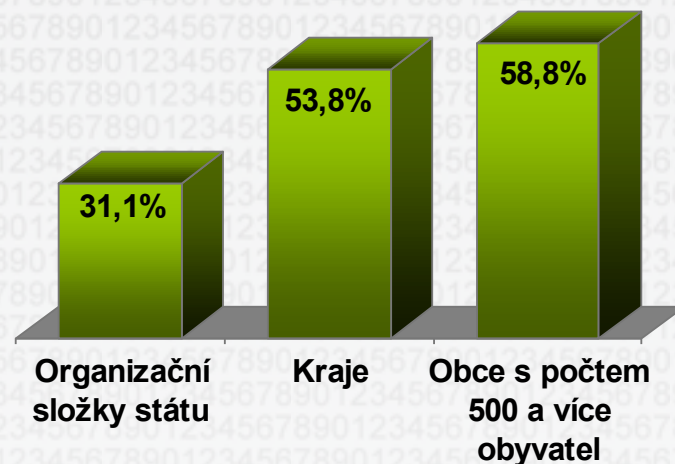
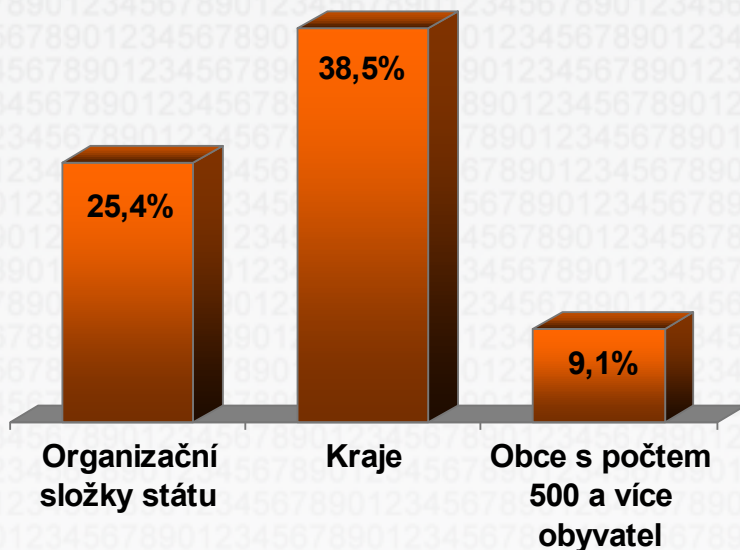
Počet specialistů na informační technologie ve veřejné správě, podle právní formy organizace

Z evidenčního počtu zaměstnanců k 31.12. sledovaného roku

Přístup občanů k informačním a komunikačním technologiím veřejné správy (31.12.2005)

Informační kiosk* je terminál umístěný na veřejném místě a obstarávající nepřetržitý přenos informací k samotnému občanovi (rozsah poskytovaných služeb závisí na správci).

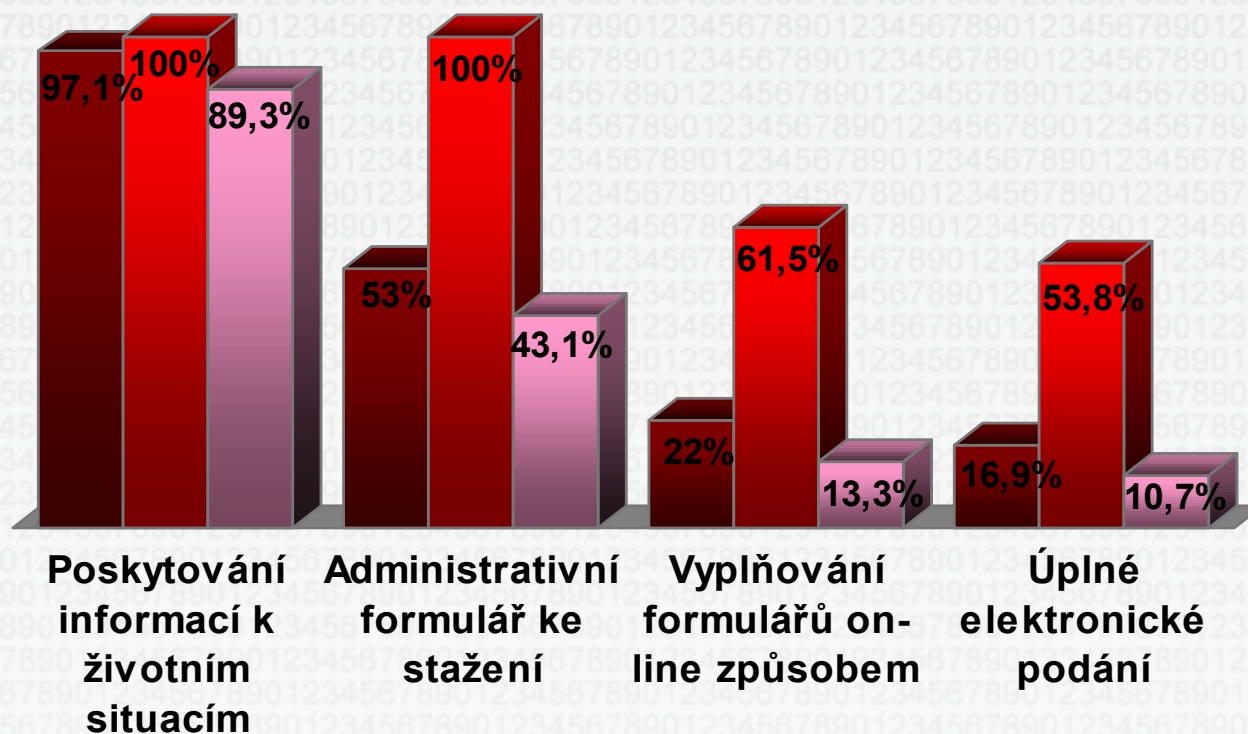

Přístup občanů k internetu v prostorách organizace (PIAP)** na počítači vyhrazeném k tomuto účelu. Bez ohledu na to, zda je tento přístup zpoplatněn.

* Podíl z celkového počtu organizací

** Podíl z celkového počtu organizací s přístupem k internetu

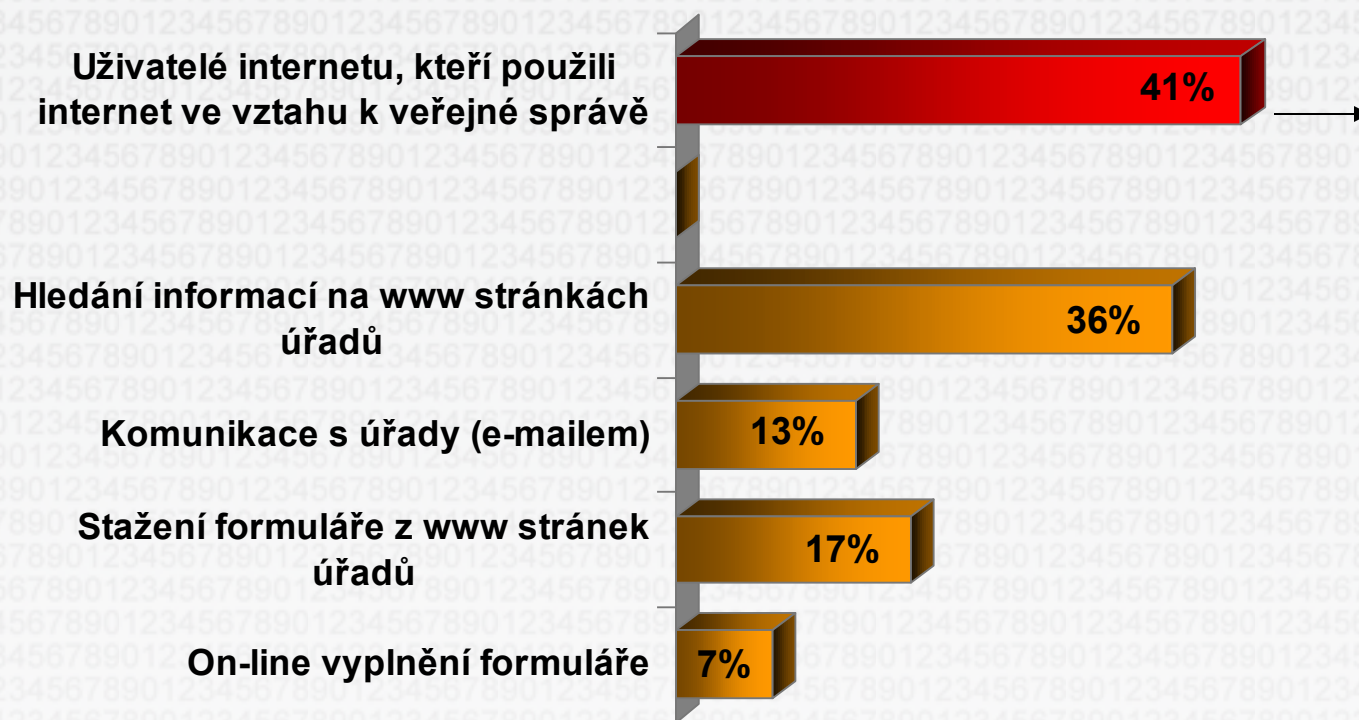
Informace a on-line služby na webových stránkách (31.12.2005)

■ Organizační složky státu ■ Kraje ■ Obce s počtem 500 a více obyvatel

Podíl z celkového počtu organizací s webovou stránkou

Využívání internetu ve vztahu k veřejné správě jednotlivci* (2006), podle účelu použití

Celkem **1,44 mil.** jednotlivců, což představuje **17%** celkové populace ČR ve věku 16 a více let

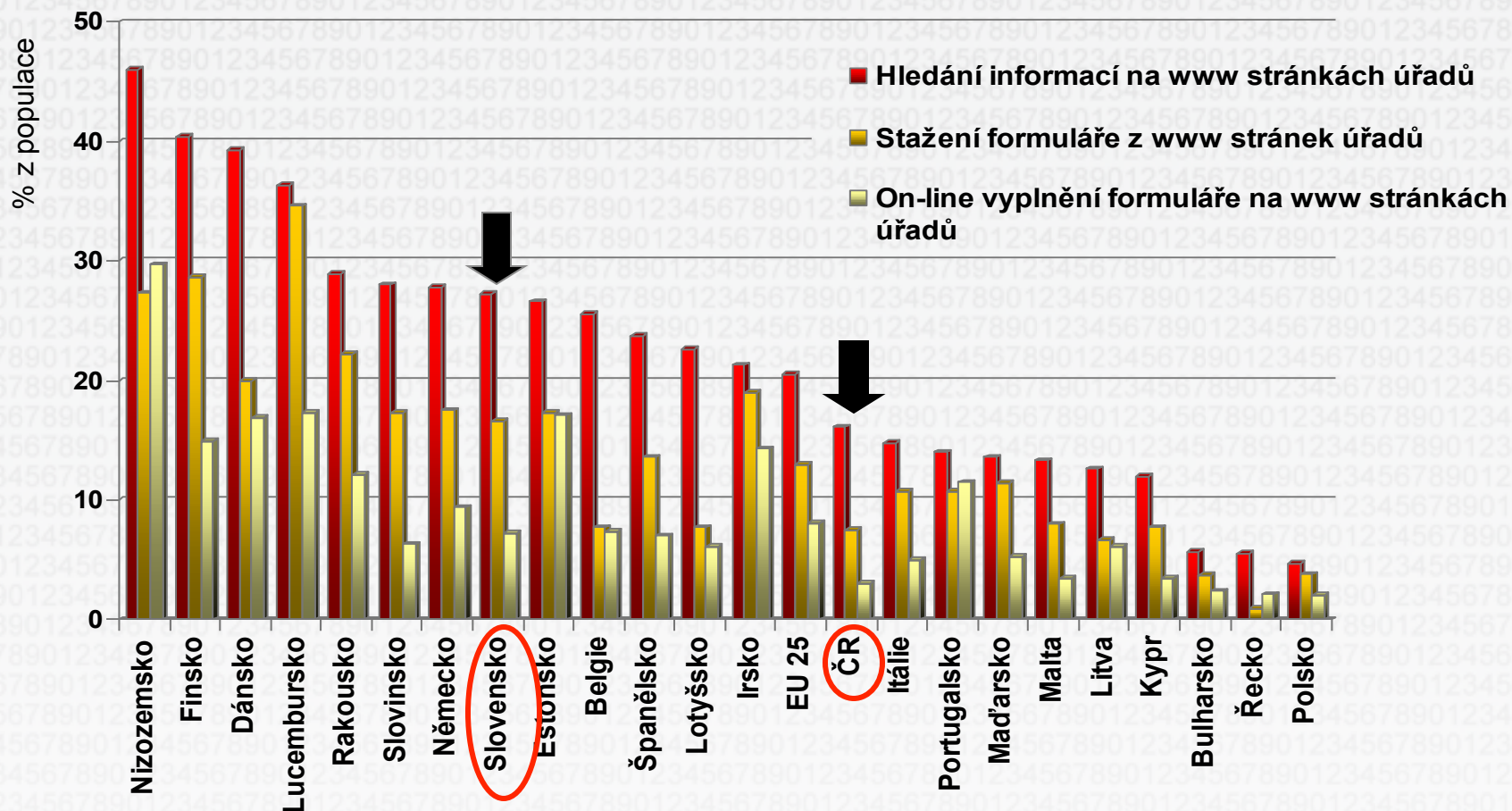
Typický jednatlivec, který používá internet ve vztahu k veřejné správě, je ve věku **25 až 34 let**, má **středoškolské vzdělání s maturitou** a je **zaměstnán**.

Jedna z mála činností, kdy mladší věková skupina zaostává za staršími věkovými skupinami.

On-line služby nabízené na webových stránkách úřadů **využívají především jednotlivci s vyšším vzděláním** (VŠ a SŠ s maturitou). Jednotlivci se základním vzděláním využívají náročnější služby podstatně méně.

* Podíl z uživatelů internetu

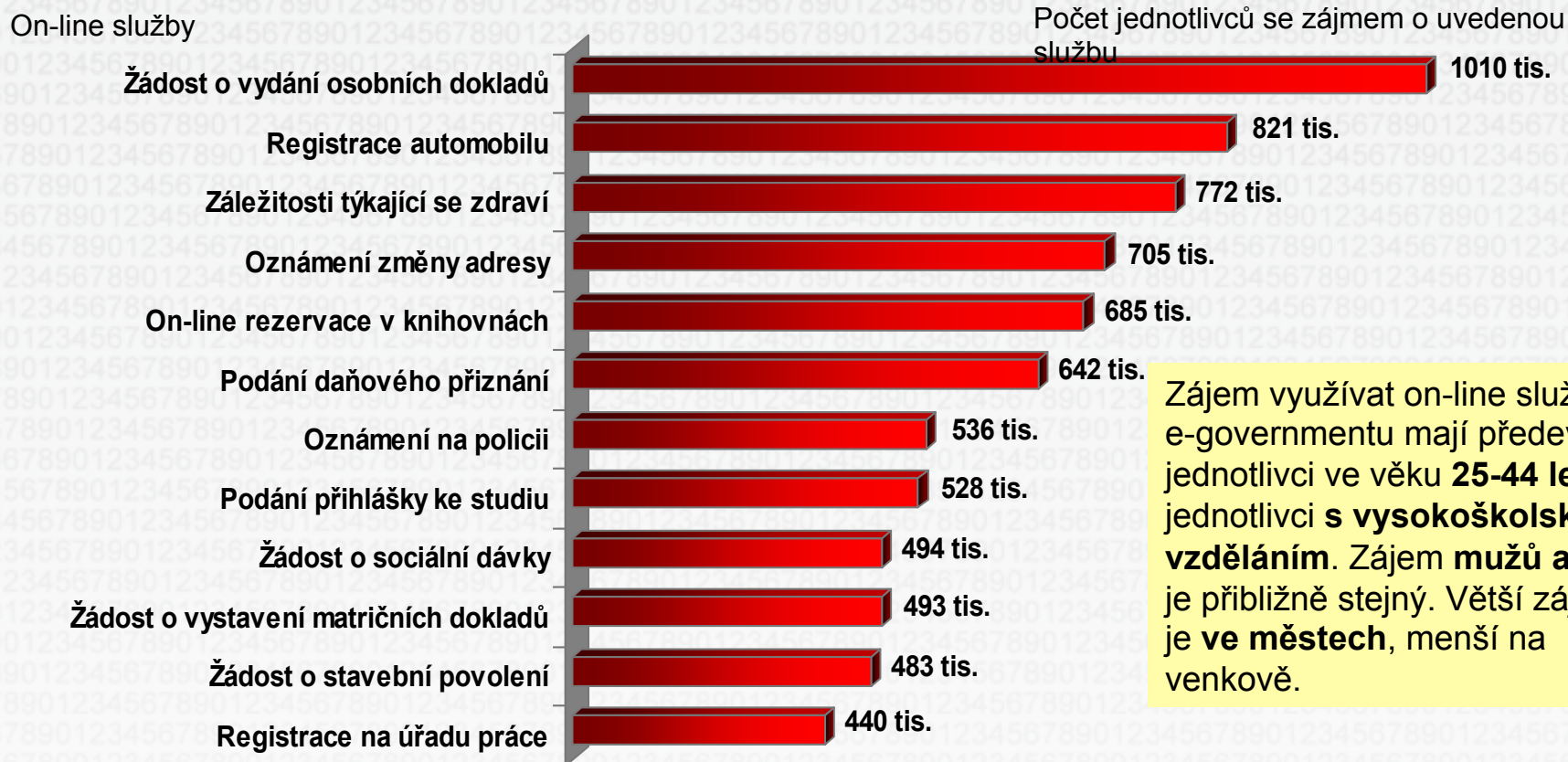
Podíl jednotlivců, kteří využívají internet ve vztahu k veřejné správě – podíl z populace, mezinárodní srovnání (2006)

Zdroj: Eurostat 2006, Survey on ICT usage in households

Zájem uživatelů internetu o specifické on-line služby e-governmentu (2006)

45% uživatelů internetu (celkem 1,6 mil. jednotlivců)
má zájem o využívání internetu k vyřizování na úřadech.

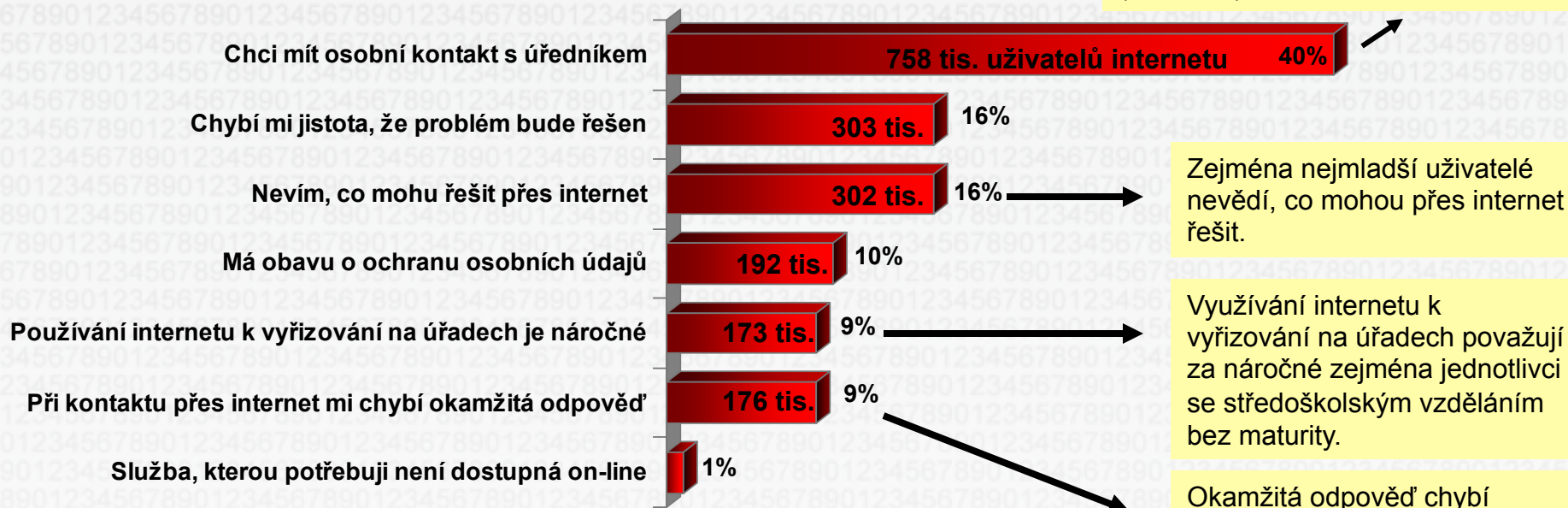

Zájem využívat on-line služby e-governmentu mají především jednotlivci ve věku **25-44 let** a jednotlivci **s vysokoškolským vzděláním**. Zájem **mužů a žen** je přibližně stejný. Větší zájem je **ve městech**, menší na venkově.

Důvody nezájmu uživatelů internetu o e-government (2006)

55% uživatelů internetu (celkem 1,9 mil. jednotlivců) nemá zájem o využívání internetu k vyřizování na úřadech.

Chybějící osobní kontakt nejméně vadí nejmladší věkové kategorii (16-24 let).

Podíl z uživatelů internetu, kteří nemají zájem o e-government

Podrobnější informace, včetně publikací v elektronické podobě, jsou k dispozici na webových stránkách ČSÚ, v sekci Věda, výzkum a informační technologie:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/informacni_technologie_pm

Děkujeme za pozornost

Ing. Markéta Arce

marketa.arce@czso.cz, tel. +420 274 054 122

Mgr. Andrej Kyselica

andrej.kyselica@czso.cz, tel: +420 274 054 126